

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.4.2011
KOM(2011) 224 slutlig

2011/0091 (NLE)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

**om ändring av förordning (EG) nr 521/2008 om bildande av det gemensamma företaget
för bränsleceller och vätgas**

MOTIVERING

1. BAKGRUND

Motiv och syfte

Gemensamma teknikinitiativ infördes i sjunde ramprogrammet¹ på grundval av artikel 187 i EUF-fördraget (f.d. artikel 171 i EG-fördraget) som ett sätt att skapa offentlig-privata partnerskap för forskning på europeisk nivå. De gemensamma teknikinitiativen speglar EU:s starka engagemang för att samordna forskningsinsatser, stärka det europeiska området för forskningsverksamhet och uppnå EU:s mål för konkurrenskraft.

Det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas inrättades genom rådets förordning (EG) nr 521/2008 av den 30 maj 2008. De tre medlemmarna – näringslivsgruppen, forskningsgruppen och Europeiska kommissionen – står gemensamt för finansieringen av administrativa och operativa kostnader.

Ett krav för näringslivets deltagande från start var att näringslivet skulle bidra ekonomiskt för att täcka 50 % av de löpande kostnaderna (tillsammans med kommissionen), och att näringslivets bidrag in natura till driftskostnaderna åtminstone skulle vara jämbördigt med kommissionens ekonomiska bidrag.

Sedan det inrättades har det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas offentliggjort tre ansökningsomgångar: Den första omfattar 28,1 miljoner euro, den andra 73,1 miljoner och den tredje 89,1 miljoner. Bestämmelsen om jämbördighet avseende näringslivets bidrag till driftskostnader betyder att näringslivet också måste täcka bidrag till övriga deltagare (inklusive universitet, forskningscentrer, offentliga organ etc.) för alla typer av verksamheter (inklusive grundforskning).

Som ett resultat av det gemensamma företags första två ansökningsomgångar måste de maximala finansieringsnivåerna systematiskt utvärderas och minskas för alla deltagare. För de första två ansökningsomgångarna resulterade jämbördighetskravet i en betydande minskning av ersättningarna för direkta kostnader: För stora företag minskade bidraget från 50 % till 33 %, och för små och medelstora företag och forskningsorgan minskade bidraget från 75 % till 50 %.

Dessa finansieringsnivåer är väsentligt lägre än i sjunde ramprogrammet (inklusive det europeiska initiativet för miljövänliga bilar avseende batteridrivna elfordon) samt i FoU-program för bränsleceller och vätgas utanför Europa. De låga bidragsnivåerna och den finansiella och ekonomiska krisen, som påverkar de näringslivsgrenar som arbetar med denna framtidsteknik, har lett till att dagens deltagande i det gemensamma företags verksamhet ligger under de ursprungliga förväntningarna. Ett generellt minskat intresse, både från näringslivets och forskarsamfundets sida, kan väntas om vi fortsätter på samma väg.

Dessutom uppmuntras bidrag till projekten från offentliga nationella och regionala källor, och sådana bidrag förväntas också i flera fall. Nuvarande förordning tar emellertid inte hänsyn till detta. I den nya texten fastslås att det i fråga om jämbördighet med EU-medel ska vara möjligt att beakta inte bara näringslivets egna bidrag utan också bidrag som kommer från övriga juridiska personer som deltar i verksamheterna.

¹ EUT L 412, 30.12.2006, s. 1.

Med tanke på att kommissionen i fall av upprepad otillräcklig jämbördighet först ska analysera situationen och sedan fatta beslut om lämpliga åtgärder, har texten i artikel 12.7 andra stycket i bilagan till förordning (EG) nr 521/2008 ändrats från ”ska kommissionen ...” till ”får kommissionen ...”.

Vidare har näringslivsgruppen och forskningsgruppen skyldighet att betala sina kontantbidrag till det gemensamma företagets budget för de löpande kostnaderna ”i förväg, före varje räkenskapsårs början”. Enligt finansieringsöverenskommelsen mellan kommissionen och det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas, vilken utvecklats efter inrättandet av det gemensamma företaget, ska kommissionen själv betala endast genom delbetalningar under räkenskapsåret. Det vore därför rimligt att de två grupperna ges samma villkor.

För närvarande bestäms finansieringsnivån efter varje utvärdering. För att öka den nödvändiga förutsebarheten för stödmottagarna har det införts en möjlighet att ange en lägsta finansieringsnivå för en ansökningsomgång.

Syftet med förslaget är att anpassa bestämmelserna till ovannämnda villkor.

• Allmän bakgrund

Tekniska lösningar med bränsleceller och vätgas är lovande, långsiktiga energialternativ som kan användas i alla ekonomisektorer och som erbjuder ett brett spektrum av fördelar i fråga om energitrygghet, transporter, miljö och resurseffektivitet. De förväntas spela en viktig roll i EU:s övergång till ett koldioxidsnålt samhälle och för att man ska kunna uppnå målet att minska växthusgasutsläppen med över 85 % fram till 2050.

Tekniska lösningar med bränsleceller och vätgas ger slutanvändaren en mängd olika tillämpningar: i) stationära tillämpningar, t.ex. för att generera elektricitet och/eller värme, ii) transporttillämpningar, t.ex. för att driva fordon, bussar och tåg, och iii) portabla tillämpningar, t.ex. för att driva bärbara datorer och mobiltelefoner. Under de senaste åren har bränslecells- och vätgasindustrin gjort betydande framsteg både vad gäller teknikutveckling inom alla dessa tillämpningsområden, särskilt avseende förbättrad prestanda, och kostnadsreduktion.

I transportsektorn, den marknad som har högst synlighet och potential vad gäller minskade växthusgasutsläpp, genomfördes nyligen en fördjupad studie där man använde data från näringslivet. I studien drog man slutsatsen att bränslecellsdrivna elfordon och batteridrivna elfordon har betydande potential att minska koldioxidutsläpp och lokala utsläpp och att båda dessa lösningar kommer att vara livskraftiga och kompletterande alternativ till konventionella fordon med förbränningsmotorer senast 2025 – eller tidigare med lämpliga skattebefrielser och/eller skatteincitament. I studien uppskattas också att infrastrukturkostnaderna för vätgasdistribution och vätgasförsäljning till slutkund under de närmaste decennierna kommer att vara 5 % av de samlade kostnaderna för bränslecellsdrivna elfordon (1 000–2 000 euro per bil), vilket är jämförbart med att bygga upp en avgiftsinfrastruktur för batteridrivna elfordon och laddhybridfordon och motiverar uppförandet av en för ändamålet avsedd vätgasinфраstruktur.

För att fördelarna med bränslecells- och vätgasteknik ska kunna utnyttjas fullt ut, behövs det fortfarande kontinuerligt och stabilt offentligt stöd och åtföljande politiska åtgärder för att övervinna återstående tekniska, ekonomiska och institutionella hinder för en allmän kommersialisering av sådan teknik. Trots finanskrisen fortsätter EU:s viktigaste konkurrenter

inom detta område (USA, Japan, Sydkorea och Kina) med omfattande insatser för att övervinna dessa hinder via FoTU-program, politiska åtgärder och kommersialiseringsinitiativ.

Gällande bestämmelser

Det finns fyra andra gemensamma företag som inrättats enligt artikel 187 i EUF-fördraget (f.d. artikel 171 i EG-fördraget): Clean Sky, IMI, Artemis och Eniac. Varje gemensamt företag har sina egna bestämmelser som är anpassade till särdragen inom dess verksamhetsområde.

Förenlighet med unionens politik och mål på övriga områden

Som ett av de initiativ som inleddes i januari 2007 i meddelandet *En energipolitik för Europa*² utvecklar Europeiska kommissionen en strategisk EU-plan för energiteknik (SET)³ för att styra utvecklingen av ny energiteknik under de kommande decennierna, tillhandahålla effektiva tekniska lösningar med låga koldioxidutsläpp, vilket omfattar bränsleceller och vätgas, och utveckla ett mer hållbart energisystem. Europaparlamentet antog en skriftlig förklaring⁴ i maj 2007, i vilken det uppmanade EU:s institutioner att stödja bränslecells- och vätgasteknik för rörligt och stationärt bruk samt för transporter genom ett partnerskap med engagerade regioner och städer, små och medelstora företag samt organisationer i det civila samhället.

Den föreslagna rådsförordningen är förenlig med EU:s forskningspolitik. Den är dessutom förenlig med den förnyade Lissabonstrategin⁵ och med EU:s Barcelonamål som innebär att EU ska investera 3 procent av sin BNP i forskning och utveckling fram till 2010. Sjunde ramprogrammet (2007–2013) är en viktig förutsättning för att Europa ska kunna nå dessa mål. Det återspeglar också den gemensamma uppfattningen att Europa måste intensifiera sina ansträngningar för att öka avkastningen från sina investeringar i forskning, teknisk utveckling och demonstration för att kunna skapa en konkurrenskraftig och dynamisk, kunskapsbaserad ekonomi.

Detta initiativ är en del av en omfattande och ambitiös EU-strategi som syftar till att överbrygga innovationsklyftan och som också omfattar förslaget att inrätta ett europeiskt tekniskt institut.

2. RESULTAT AV SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER SAMT KONSEKVENSANALYSER

Samråd med berörda parter och utnyttjande av sakkunskap

EJ TILLÄMPLIGT

Konsekvensanalys

² *En energipolitik för Europa*, KOM(2007) 1 slutlig, 10.1.2007.

³ *Mot en strategisk EU-plan för energiteknik*, KOM(2006) 847 slutlig, 10.1.2007.

⁴ Skriftlig förklaring enligt artikel 116 i arbetsordningen om upprättande av en grön vätebaserad ekonomi och en tredje industriell revolution i Europa genom partnerskap och åtaganden från regioner och kommuner, små och medelstora företag samt det civila samhällets organisationer, Europaparlamentet 0016/2007, maj 2007.

⁵ KOM(2005) 24.

EJ TILLÄMPLIGT

3. RÄTTSLIGA ASPEKTER

Sammanfattning av den föreslagna åtgärden

Förslaget består av en rådsförordning om ändring av rådets förordning om bildande av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas.

Rättslig grund

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 187 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Subsidiaritet och proportionalitet

EJ TILLÄMPLIGT

Val av regleringsform

Rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 521/2008.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Det finns inga finansiella konsekvenser i förhållande till den budget som ursprungligen antogs för denna rådsförordning. De föreslagna ändringarna kommer att förbättra möjligheterna att så småningom utnyttja de budgeterade medlen.

EU-bidraget på totalt 470 miljoner euro kommer att tas från följande budgetposter i sjunde ramprogrammets särskilda program Samarbete: Energi; Nanovetenskap, nanoteknik, material och ny produktionsteknik; Transport (inbegripet flygteknik); och från Miljöfrågor (inbegripet klimatförändringar) i GD RTD, Transport i GD MOVE och Energi i GD ENER.

5. VALFRIA DELAR

[...]

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EG) nr 521/2008 om bildande av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas
(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 187 och 188,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande⁶,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁷, och

av följande skäl:

- (1) Det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas inrättades den 30 maj 2008 av dess grundande medlemmar, näringslivsgruppen och kommissionen.
- (2) Forskningsgruppen blev medlem av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas den 14 juli 2008. Denna grupp bidrar både ekonomiskt och in natura till det gemensamma företagets mål. Med hänsyn till det gemensamma företagets specifika sammansättning samt till dess regler och karaktären hos, målen för och omfattningen av dess verksamhet, kan forskningsgruppens medlemmar dra nytta av de resultat som uppnås på samma sätt som medlemmarna i näringslivsgruppen. Det är därför motiverat att låta bidraget in natura från både näringslivsgruppen och forskningsgruppen räknas som jämbördiga medel.
- (3) Eftersom forskningsgruppen har blivit medlem av det gemensamma företaget är det lämpligt att betrakta bidragen in natura från forskningsorganisationer (inbegripet universitet och forskningscenter) som jämbördiga med gemenskapens bidrag i den mening som avses i artikel 12.3 i stadgarna.
- (4) Det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas har varit i drift under mer än två år, och hela det operativa förfarandet med offentliggörande av ansökningsomgångar, utvärderingar av förslag, förhandlingar om finansiering och ingående av bidragsavtal, har slutförts under denna period. Erfarenheterna från denna period är att de maximala finansieringsnivåerna i projekt som bedrivs av det

⁶ EUT C [...], [...], s. [...].

⁷ EUT C [...], [...], s. [...].

gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas behövde minskas betydligt för alla deltagare. Som ett resultat av detta har deltagandet i det gemensamma företags verksamhet visat sig ligga betydligt under de ursprungliga förväntningarna.

- (5) I enlighet med artikel 26 i bilagan till förordning (EG) nr 521/2008 om bildande av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas⁸ har styrelsen godkänt ändringarna i denna förordning.
- (6) Att låta bidrag in natura från alla juridiska personer som deltar i verksamheterna räknas som jämbördig finansiering skulle innebära ett erkännande av forskningsgruppens medlemskap och skulle förbättra finansieringsnivåerna under fortsatt hänsynstagande till den grundläggande jämbördighetsprincipen samt behovet av rättvisa och balanserade finansieringsnedsättningar för de olika typerna av deltagare.
- (7) De löpande kostnaderna för det gemensamma företags programkontor bör bäras av företags tre medlemmar. Det är lämpligt att föreskriva att alla medlemmar i det gemensamma företaget ska ha samma betalningsplan.
- (8) Kommissionen bör ges viss flexibilitet vad gäller de åtgärder som ska vidtas vid bristande jämbördighet.
- (9) För närvarande bestäms finansieringsnivån efter varje utvärdering av mottagna förslag. För att göra det möjligt för stödmottagarna att uppskatta omfattningen av den potentiella finansieringen bör det finnas en möjlighet att ange den lägsta finansieringsnivån för en ansökningsomgång.
- (10) Förordning (EG) nr 521/2008 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EG) nr 521/2008 ska ändras i enlighet med bilagan till den här förordningen.

Artikel 2

Trots vad som sägs i artikel 12.3 i bilagan till förordning (EG) nr 521/2008 ska ändringsförordningen inte påverka de rättigheter och skyldigheter som följer av bidragsavtal och andra avtal som ingåtts av det gemensamma företaget före den dag då denna förordning träder i kraft. I synnerhet ska den inte påverka de övre finansieringsgränser som fastställts däri.

⁸ EUT L 153, 12.6.2008, s. 1.

Artikel 3

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Punkt 3 a i bilagan ska emellertid tillämpas från och med den 14 juli 2008.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

BILAGA

Förordning (EG) nr 521/2008 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 6 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas får ha en egen intern revisionsfunktion.”

Bilagan till förordning (EG) nr 521/2008 ska ändras på följande sätt:

2. Artikel 2 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 2 första och andra strecksatserna ska ersättas med följande:

”– garantera att dess bidrag till resurserna i det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas enligt artikel 12 i dessa stadgar tillhandahålls i förskott som ett bidrag i likvida medel som ska täcka 50 procent av de löpande kostnaderna för det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas och att det överförs till budgeten för det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas genom överenskomna delbetalningar,

– se till att näringslivets bidrag till genomförandet av den FoTU-verksamhet som finansieras av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas tillsammans med de övriga stödmottagarnas bidrag är åtminstone jämbördigt med unionens bidrag,”

b) I punkt 3 ska andra stycket fjärde strecksatsen ersättas med följande:

”– garantera att dess bidrag till resurserna i det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas enligt artikel 12 i dessa stadgar tillhandahålls i förskott som ett bidrag i likvida medel som ska täcka en tolfedel av de löpande kostnaderna för det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas och att det överförs till budgeten för det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas genom överenskomna delbetalningar.”

3. Artikel 12 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. Driftskostnaderna för det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas ska täckas av det finansiella bidraget från unionen och genom bidrag in natura från de juridiska personer som deltar i verksamheten. Bidraget från de deltagande juridiska personerna ska åtminstone vara jämbördigt med unionens finansiella bidrag.

Intäkter ska behandlas i enlighet med de regler för deltagande som fastställs i Europaparlamentets och rådets beslut nr 1982/2006/EG av den 18 december 2006 om

Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013)⁹. Denna bestämmelse ska gälla från och med den dag då forskningsgruppen blev medlem av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas.”

b) Punkt 7 ska ändras på följande sätt:

i) Andra och tredje styckena skall ersättas med följande:

”Om bidragen in natura från de deltagande juridiska personerna enligt bedömningen inte uppnår den nivå som krävs får kommissionen minska sitt bidrag följande år.

Om det konstateras att bidragen in natura från de deltagande juridiska personerna under två år i rad inte når upp till den nivå som krävs får kommissionen föreslå rådet att upplösa det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas.”

4. I artikel 15 ska följande punkt 4 läggas till:

”4. Styrelsen får besluta att fastställa en lägsta finansieringsnivå för varje deltagarkategori för en viss ansökningsomgång.”

⁹ EUT L 412, 30.12.2006, s. 1.

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT FÖR FÖRSLAG

Detta förslag till ändring har ingen inverkan på EU:s budget.

(Artikel 28 i budgetförordningen och artikel 22 i genomförandebestämmelserna)